

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околна среда и води - Перник

РЕШЕНИЕ

№ 05-05/2013г.

по оценка на въздействието върху околната среда

На основание чл. 99, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и чл. 18, ал. 1, във връзка с чл. 19, ал. 1 и ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, чл. 32 от Закона за биологичното разнообразие /ЗБР/, чл. 39, ал. 12 и ал. 13 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС),

ОДОБРЯВАМ

осъществяването на инвестиционно предложение за „Изграждане на Ветропаркове „Орисол 3” - 12 бр. вятърни генератори с обща мощност 36 MW в землищата на с. Касилаг, с. Кондофрей, с. Чуковец, с. Гълъбник, Община Радомир и „Орисол 4” - 7 бр. вятърни генератори с обща мощност 21 MW и една подстанция в землищата на с. Мламолово и гр. Бобов дол“

Възложител: „ТЕРРАВЕТРОССОЛЕ“ ООД, ЕИК 200782756

Седалище и адрес на управление: гр. София 1124, район Средец, бул. „Цариградско шосе“ № 35

Кратко описание на инвестиционното предложение:

Инвестиционното предложение (ИП) предвижда изграждане на ветроенергиен парк (ВЕП) „Орисол 3“ от 12 бр. ветрогенератори (ВГ) с обща мощност 36 MW, и „Орисол 4“ от 7 бр. ВГ с обща мощност 21 MW и подстанция в землищата на с. Касилаг, с. Кондофрей, с. Чуковец, с. Гълъбник, Община Радомир, с. Мламолово и гр. Бобов дол.

В окончателния вариант, към момента на постановяване на настоящото решение, в имотите, попадащи в землището на с. Касилаг, общ. Радомир, е предвидено обособяване на площи за разполагане на 3 бр. ВГ, както следва:

- в имот № 160001 – 1 бр.
- в имот № 160003 – 1 бр.
- в имот № 160004 – 1 бр.

в землището на с. Кондофрей, общ. Радомир – 3 бр. ВГ:

- в имот № 62002 – 1 бр.
- в имот № 62003 – 1 бр.
- в имот № 62005 – 1 бр.

в землището на с. Чуковец, общ. Радомир – 5 бр. ВГ:

- в имот № 167002 – 1 бр.
- в имот № 167003 – 1 бр.

- в имот № 167005 – 1 бр.
- в имот № 167007 – 1 бр.
- в имот № 167008 – 1 бр.

в землището на с. Гълъбник, общ. Радомир:

- в имот № 200001 – 1 бр.

В землището на с. Мламолово, общ. Бобов дол, се предвижда обособяването на 6 бр. ВГ в следните имоти:

- имот № 000290 – 1 бр.
- имот № 000004 – 1 бр.
- имот № 000274 – 1 бр.
- имот № 000283 – 1 бр.
- имот № 000284 – 1 бр.
- имот № 000287 – 1 бр.

В землището на гр. Бобов дол, общ. Бобов дол, се предвижда обособяването на ВГ в:

- имот № 000135 – 1 бр.

За изграждане на 19-те ВГ и подстанцията се засягат 20 имота на обща площ от 7,784 дка. За подстанцията е определен имот № 167019, с площ 3,509 дка, в землище на с. Чуковец, общ. Радомир.

Присъединяването към електропреносната мрежа ще се извърши посредством подстанция 20/110 kV. Произвежданата електроенергия ще се изнася към електропровод 110 kV, в близост до който ще се изгради подстанцията, като отделните вятърни турбини ще се свържат с нея посредством подземни електропроводи от по 20 kV по сервитута на съществуващи горски и полски пътища.

Избраните площадки и цялата територия на ветроенергийния парк засягат земи, с начин на трайно ползване – горскостопанска и залесена територия, с трайно предназначение горска, същите са държавна собственост, стопанисвани от ДГС Радомир и ДГС Дупница.

ДГС Радомир и ДГС Дупница, със становища съответно изх. № 645/29.06.2010г. за имоти 062002, 062003, 062005 – в землището на с. Кондофрей, за имоти 160001, 160003 и 160004 – с. Касилаг, 200001 – с. Гълъбник, и за имоти 167002, 167003, 167005, 167007, 167008 в с. Чуковец, изх. № 853/30.06.2010г. за имот 000135 в гр. Бобов дол, и за шестте имота в землището на с. Мламолово, съгласуват скиците проект и не възразяват за изключването на имотите от горски фонд, с цел промяна предназначението им за изграждане на обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници – ветроцентрали.

Изпълнителна агенция по горите-София към МЗХ съгласува искане за изключването на гори и земи от горски фонд с писмо изх. № ИАГ-4338/02.02.2011г. за имотите, в землището на с. Мламолово и гр. Бобов дол и писма с изх. № ИАГ-7265/23.02.2011г. и № ИАГ-4489/26.10.2010г. за имотите, находящи се в землищата на с. Чуковец, с. Касилаг, с. Гълъбник и с. Кондофрей, общ. Радомир.

Предвижда се промяна на предназначението на имотите, необходими за осъществяване на ИП.

Изборът на имотите е направен съобразно със скоростта на вятъра и максималната възможност за преобразуването на вятърния потенциал в електрическа енергия.

За преобразуване на вятърната енергия в електрически ток ще се използват вятърни турбини тип Vestas V112, със следните характеристики:

- ветрогенератори тип VESTAS V112 – 3.0MW 50Hz;
- диаметър на ротора 112 м.;
- максимална скорост на въртене на ротора – 12.8 об/мин;
- скорост на вятъра за завъртане 3 м/сек, за спиране 25 м/сек
- посока на въртене – по часовниковата стрелка (гледано отпред);

- брой на перките – 3, дължина 54.65 м, материал – фибро-стъкло, подсилени с карбонови нишки;
- кула – стоманена, конична, диаметър в основата – 4.18 м, височина до главината – 94 м;

Процесът за производство на електроенергия се извършва от ветрогенератора. Това е система от ротор с три перки, електрически генератор, спирачна система и др. Обединени са в така наречената гондола, която се разполага на стоманена, конусообразна кула, монтирана върху стоманобетонен фундамент. Вятърна турбина Vestas е турбина с хоризонтална ос, с три лопаткови ротора, разположени срещу вятъра. Вятърната турбина е снабдена с автоматична регулационна система, контролираща преместването на лопатките.

За безаварийната работа на ветроенергийната уредба се предвижда непрекъснат дистанционен контрол.

Строителството на 19-те ВГ няма да се извършва едновременно. ИП предвижда строителството на площадките за ВГ да се осъществява поетапно.

Транспортният достъп по време на строителството и при ремонтни дейности по време на експлоатацията ще се осъществява по изцяло съществуващи горски пътища и такива от общинската пътна мрежа, като отделните площадки или граничат с тях или са разположени в непосредствена близост, т. е. не се налага прокарване на пътни отклонения.

Имотите, предмет на инвестиционното предложение /ИП/ - общо 19 бр. вятърни генератори /ВГ/ и повишаваща подстанция, не попадат в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), както и в границите на защитени зони от екологична мрежа НАТУРА 2000, по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Най-близо разположена е защитена зона BG 0000298 „Конявска планина” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 122 /02.03.2007 г. на МС (обн. ДВ, бр. 21 /2007 г.). Отстоянията от границите на защитената зона до най-близката площадка, предназначена за вятърна турбина с № 301 е около 1.8 км, а до най-отдалечената площадка № 407 – 5.6 км.

Отделните вятърни турбини ще се свържат с подстанцията посредством подземни електропроводи от по 20 kV, по сервитута на съществуващ горски път, преминаващ по билните части на Гологлавски рид, извън защитена зона „Конявска планина”.

Нова въздушна електропроводна линия /ВЕЛ 110 kV/ ще свързва проектираната подстанция /20/110 kV/ на ВЕП Орисол – 3 и 4 със съществуваща подстанция 110/20 kV „Бабино” в землището на гр. Бобов дол, като са посочени два варианта на трасе.

Вариантите за трасето на присъединителния далекопровод - нова въздушна електропроводна линия /ВЕЛ/ 110 kV, свързваща ветропарка с електропреносната мрежа, не попадат в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), както и в границите на защитени зони от екологична мрежа Натура 2000, по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Възложителят е възприел втория вариант за трасе, което ще се изпълни по трасето на съществуваща въздушна линия 110 kV „Дрен” чрез реконструкция и удвояване, с цел максимално приобщаване към съществуващата в района електропреносна мрежа.

Инвестиционното предложение попада в обхвата на чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за ОС* и подлежи на процедура по **оценка за съвместимостта** му с предмета и целите на опазване на горечитираната защитена зона по реда на чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от ЗБР.

На основание чл. 40, ал. 3 и ал. 5 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, на етап преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която инвестиционното предложение има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни

местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в гореописаната защитена зона, като мотивите за това са изложени в Решения № ПЕ-14-ПР/2011 г. и № ПЕ-15-ПР /2011 г. на Директора на РИОСВ – Перник.

Извършената оценка за съвместимостта на ИП с предмета и целите на опазване на горесцитираната защитена зона, дава възможност за вземане на решение съгласно чл. 39, ал. 12 от *Наредбата за ОС*

поради следните **мотиви (фактически основания)**:

1. В представения доклад за ОВОС е разгледано съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и е направен анализ на очакваните въздействия от реализацията на инвестиционното предложение върху околната среда и здравето на хората. Заключениеето на експертите е, че по време на строителството няма да се създадат условия, които да влошат качеството на околната среда и да имат неблагоприятен ефект върху здравето на хората и че по време на експлоатацията не се очакват вредни въздействия върху факторите на околната среда, здравето на населението и работниците. Експертите, на база на оценката, предлагат заключение за одобряване реализацията на инвестиционното намерение, подчинено на принципите за намаляване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда, при изпълнение на всички предложени смекчаващи и превантивни мерки в настоящия доклад.
2. ВЕП ще се изгради извън населени места и шумът, съпътстващ строителството му няма да окаже влияние върху населението в района. По време на експлоатацията негативно наднормено шумово въздействие от експлоатацията на обекта не се очаква.
3. Въздействието върху качеството на атмосферния въздух от реализирането на инвестиционното намерение ще се очаква само по време на строително-монтажните работи, в незначителни размери, с краткотраен ефект и без последици за качеството му.
4. На територията на ВЕП няма регистрирани питейни водоизточници, минерални извори и свързаните с тях санитарно-охранителни зони.
5. Няма необходимост от хранване на обекта с питейна вода чрез изграждане на водоснабдителна мрежа.
6. Не се предвижда изграждане на водовземни съоръжения от повърхностни и подземни води.
7. Строителството и експлоатацията на съоръженията няма да е свързано с формирането на отпадъчни води и ползването на водни обекти по смисъла на Закона за водите.
8. Дълбочината на фундаментите на ветрогенераторите е около 2-5 м и не би могло да окаже някакво въздействие върху подземните водни тела.
9. БД ЗБР-Благоевград със становища, съответно изх. № П-01-59/20.05.2011г. за „Орисол 3“ и № П-01-60/20.05.2011г. за „Орисол 4“ определя ИП за изграждане на ВЕП „Орисол 3“ и ВЕП „Орисол 4“ за съвместими с ПУРБ в ЗБР 2010-2015 г. и допустими за реализиране.
10. Областно управление ПБЗН-Перник към ГД ПБЗН-МВР със становище до възложителя с изх. № Т4212-00-38 /08.06.2011г. съгласува проектната документация за изграждане на ветропарк „Орисол 3“.
11. Районна служба ПБЗН-Бобов дол към МВР със становище рег. № 162/25.05.2011г. съгласува проектната документация за изграждане на ветропарк „Орисол 4“.

12. „Национална електрическа компания“ ЕАД с писмо до възложителя с изх. № 26-566-4(3)/06.10.2010г. е направила проучване на условията и начините на присъединяване на ВЕП „Орисол 3“ и „Орисол 4“ към преносната електрическа мрежа.
13. ГД ГВА с писмо изх. № 18-00-348/01.04.2013г. съгласува ИП за изграждане на ВЕП „Орисол 3 и Орисол 4“, като изразява, че реализацията на ИП няма да възпрепятства нормалната работа на аеронавигационните съоръжения на бъдещото летище „София уест“ (бивше Кондофрей) и не би се очаквало противоречие при реализацията на двете ИП.
14. Поради отсъствие на значителна почвена покривка, растителност и откривка се предвижда малък обем подготвителни дейности, с минимално количество на изкопно-насипните работи и съответно на площите за рекултивация. Изкопните работи ще се локализируют само в рамките на постаментите на ветрогенераторите. Земните маси ще се обособят на депа и използват за обратен насип и рекултивация.
15. Предвижда се отделяне на хумусния слой от общото количество изкопани земни маси, съхранението му и използването му за рекултивация на нарушените по време на строителството терени.
16. Транспортният достъп по време на строителството и при ремонтни дейности по време на експлоатацията ще се осъществява по изцяло съществуващи – горски и общински пътища.
17. По време на строително-монтажните работи на съоръженията на ВЕП „Орисол 3 и Орисол 4“, в резултат на оформянето на строителните площадки, ще бъде отстранена растителната покривка и депонирана за следващо рекултивиране в границите на съответния обект.
18. При строителството и експлоатацията на обекта няма да се допусне засилване на ерозионни и свлачищни процеси в района.
19. С ландшафтното оформяне на обекта ще се постигне хармоничното му приобщаване към заобикалящия го ландшафт.
20. За генерираните отпадъци се предвижда разработване на фирмена програма за движението и третирането на отпадъците, която ще служи на възложителя за правилно управление на потоците, въпреки отпадането на законовото изискване за разработването на такава.
21. Строителните отпадъците, които ще се образуват по време на строителството на обекта, са класифицирани в доклада с кодове и наименования съгласно Наредба № 3 за класификация на отпадъците /ДВ, бр.44 от 2004 г./ и са посочени прогнозни количества.
22. Битовите отпадъци, образувани при експлоатацията на обекта, се предвижда да бъдат транспортирани, с цел депониране на общинско депо за ТБО.
23. Като приложение към доклада за ОВОС на основание Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС № ПЕ-14-ПР/2011г. и № ПЕ-15-ПР/2011г. въз основа на направената преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, е представен Доклад за оценка на степента на въздействие /ДОСВ/ върху защитена зона BG 0000298 „Конявска планина“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. В резултат на изложената в доклада информация и направения анализ на степента на отрицателно въздействие на инвестиционното предложение (ИП) за „Изграждане на Ветропаркове „Орисол 3“ - 12 бр. вятърни генератори с обща мощност 36 MW в землищата на с. Касилаг, с. Кондофрей, с. Чуковец, с. Гълъбник, Община Радомир и „Орисол 4“ - 7 бр. вятърни генератори с обща мощност 21 MW и една подстанция в землищата на с. Мламолowo и гр. Бобов дол“, върху гореописаната защитена зона, се установи, че реализирането на ИП няма да доведе до отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на зоната, предвид следното:

23.1. Терените, върху които ще се реализира инвестиционното предложение /ИП/ не попадат в границите на защитена зона BG 0000298 „Конявска планина“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, поради което:

- Реализирането на ИП няма да доведе до пряко отрицателно въздействие върху цялостта на защитената зона с оглед структурата ѝ, функциите и природозащитните цели, върху ключовите елементи на зоната, включително върху числеността и плътността на популациите на опазваните видове в защитената зона.
- Реализирането на ИП няма да доведе до пряко или косвено унищожаване, увреждане или фрагментиране на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в гореописаната най-близко разположена защитена зона от екологичната мрежа НАТУРА 2000.
- Реализирането на ИП няма да доведе до необратимо влошаване на благоприятния природозащитен статус на растителни и животински видове и техни местообитания, предмет на опазване в най-близко разположената защитена зона, значително безпокойство и прогонване на видове, увреждане или фрагментиране на важни за тях биокоридорни връзки.

23.2. Резултатите от представения доклад за *едногодишен мониторинг на птици на територията на проектирания ВЕП „Орисол – 3 и 4“* по време на зимния период, пролетната и есенна миграция, гнездовия период, мес. май, 2011 г. – мес. май, 2012 г., не дават основание да се смята, че изграждането му ще повлияе негативно върху орнитофауната, тъй като:

- През територията, която обхваща инвестиционното предложение, не преминават значими миграционни пътища. Предвид малкия брой индивиди отчетени по време на пролетната и есенната миграция, разположението на ветропарка спрямо основната посока на миграция и посоката на вятъра, рискът от сблъсък с птици се оценява като незначителен.
- Районът на инвестиционното предложение не се характеризира с висока плътност (или интензивност) на прелетите на видове с голям размах на крилете, както не се характеризира и с наличието на голям брой редки и застрашени от изчезване видове птици. На терена на инвестиционното предложение не са установени гнезда на дневни грабливи птици.

- Територията на инвестиционното предложение не попада в орнитологично важни места. Най-близко разположените защитени зони за опазване на дивите птици са: BG0002100 „Долна Козница“ (около 9,5 км на юг-югозапад), BG0002084 „Палакария“ (около 20 км на изток), BG0000113 „Витоша“ (около 16 км на североизток), BG0002108 „Скрино“ (около 16 км на юг).

23.3. Резултатите от представения доклад за *наблюдение върху прилепите в териториите на проектирания ВЕП „Орисол 3 и 4“* и оценката на потенциалния риск от въздействие върху популациите на прилепи, предмет на опазване в защитена зона BG 0000298 „Конявска планина“, не дават основание да се смята, че изграждането му ще повлияе негативно върху прилепната фауна, тъй като:

- На територията на проектирания ВЕП няма убежища на прилепи, включени в Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие;
- Не са регистрирани струпвания на видове, както и места с ловна активност, а териториалното разпределение на прилепите има дисперсен характер;
- Установената ниска и приближаваща се до нулева активност през изследвания период е основание да се твърди, че територията на ВЕП не предоставя подходящи дневни убежища;
- Резултатите от проведеното проучване показват, че трасето на ветропарка не е хранителна територия за прилепите;

- Не са установени значими за прилепите местообитания, които да се използват от зимуващи или размножителни колонии.
- 23.4. На територията на инвестиционното предложение не са открити и не се засягат растителни видове, предмет на опазване в най-близко разположената защитена зона BG 0000298 „Конявска планина”.
- 23.5. В резултат от реализиране на инвестиционното предложение не се очаква генериране на шум, вредни емисии в атмосферния въздух и водите, както и отпадъци във вид и количества, които да окажат значително отрицателно въздействие и да доведат до трайно увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в най-близко разположената защитена зона. Евентуалните отрицателни косвени въздействия ще са с локален, временен и краткотраен характер по време на строителството, като могат да бъдат минимизирани при изпълнение на смекчаващи мерки.
- 23.6. Реализирането на ИП няма да окаже кумулативен ефект със значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на най-близко разположената защитена зона BG 0000298 „Конявска планина”, в съчетание с постъпили и реализирани други предложения в района, предвид местоположението и характера им.
24. В района на площадките предвидени за изграждането на ВЕП „Орисол 3 и Орисол 4“ нито един от отчетените растителни видове не фигурира в Приложение № 2 или № 3 на ЗБР, а размерът на засяганите площи не може да доведе до някакво осезаемо увреждане на находищата им, съществено намаляване на техните ресурси, затруднено възстановяване на популациите им или забележимо намаляване на тяхното биологично разнообразие в района. Не са отчетени и растения поставени под регулиран режим на опазване и ползване в Приложение № 4 на ЗБР.
25. Разглежданата територия не попада в обхвата на голям миграционен път и отстои достатъчно далеч на север от същинската част на Аристотелевия миграционен път (*Via Aristotelis*).
26. За района на ИП не е характерна висока интензивност (или плътност) на прилепите, както при видовете летящи с активен, така и при тези, предпочитащи при ловуване и наблюдение на териториите си неактивен (реещ) полет.
27. В териториите на проектираните ВЕП не са открити потенциални значими убежища на горски видове прилепи, както и не са установени естествени подземни убежища.
28. Териториалния обхват на въздействие ще бъде локален, в границите на имотите предвидени за монтажа на вятърните турбини с обща площ от 7 784 кв.м.
29. В РИОСВ-Перник не са постъпвали предложения за обявяване на нови защитени територии и вековни дървета в границите на горепосочената площ.
30. Инвестиционното предложение не засяга защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.
31. При реализацията на ВЕП „Орисол 3 и Орисол 4“ едновременно с експлоатацията на ВЕП „Орисол 1“ и ВЕП „Орисол 2“ не се очаква кумулативно въздействие, предвид местоположението и разстоянията между тях.
32. При оценяване качеството на доклада за ОВОС са проведени консултации и са получени положително становища от следните специализирани ведомства:
- Басейнова дирекция Западнобеломорски район - Благоевград с писмо изх. № П-01-2/18.01.2013г. (вх. № 26-00-118/30/22.01.2013г. на РИОСВ-Перник);
 - Регионална здравна инспекция – Перник с депозирано становище с изх. № 83/22.01.2013г. (вх. № 26-00-118/33/24.01.2013г. на РИОСВ-Перник), съгласува ДОВОС;

- Регионална здравна инспекция – Кюстендил с депозирано становище с изх. № П-ДР-33/01.04.2013г. (вх. № 26-00-118/38/03.04.2013г. на РИОСВ-Перник), съгласува ДОВОС;
 - Регионален исторически музей Кюстендил с писмо с изх. № 8/25.01.2013г. (вх. № 26-00-118/34/28.01.2013г. на РИОСВ-Перник) съгласува Доклада за ОВОС;
 - Регионален исторически музей Перник с писмо с изх. № РД-04-01-07/22.01.2013г. (вх. № 26-00-118/31/22.01.2013г. на РИОСВ-Перник) съгласува Доклада за ОВОС, като поставя условия, включени в настоящото решение.
33. В рамките на осигурения по реда на чл. 16, ал. 2 от Наредбата за ОВОС обществен достъп (от 08.04.2013 г. на интернет страницата на РИОСВ-Перник, е осигурен едномесечен достъп до доклада за ОСВ) не е постъпила информация, различна от изложената в изготвения ДОСВ на ИП върху защитена зона BG 0000298 „Конявска планина“.
34. По време на изготвяне на документацията по ОВОС с ОС са проведени консултации със заинтересуваните и засегнатите лица. Осигурен е обществен достъп до докладите за ОВОС и ОС, както и към приложенията към тях.
- ✓ С писмени искания възложителят е предложил на 23.04.2013г. на Община Бобов дол и кметствата на с. Касилаг, с. Мламолово, с. Чуковец, с. Гълъбник; на Община Радомир и кметството на с. Кондофрей на 25.04.2013г. съответните дата, час и място за срещи за обществено обсъждане на ДОВОС, като е предоставил по един екземпляр от доклада за ОВОС с всички приложения към него и приложил обяви за всички заинтересувани физически и юридически лица. От своя страна засегнатите общини съгласуват писмено предложението на възложителя за място, дата и час за общественото обсъждане, както мястото за обществен достъп на доклада за ОВОС, и мястото за предоставяне на писмени становища.
 - ✓ Възложителят е обявил във вестник „Капитал Daily“ на 30.04.2013г. и на 13.05.2013г. за срещите с обява по образца, съгласно Приложение 3 на Наредбата за ОВОС.
 - ✓ Осигурен е едномесечен обществен достъп по доклада за ОВОС и приложенията към него.
 - ✓ Проведени са срещи за обществено обсъждане (на 04 и 05.06.2013г., на 18.06.2013г. и на 10.07.2013г.). Представени са в срок протоколи от общественото обсъждане.
 - ✓ В рамките на общественото обсъждане на доклада по ОВОС с приложения към него ДОСВ, са получени възражения, като изложените мотиви в тях, не попадат в хипотезата на чл. 39, ал. 10 от *Наредбата за ОС*.
 - ✓ По време на срещите за обществено обсъждане са изразени устни мнения и писмени становища по отношение изготвената документация по ОВОС и срещу ИП. Като основни мотиви за неодобряване се посочват: дейността на мините и ТЕЦ „Бобов дол“ в района на ВЕП „Орисол 4“ след започване на експлоатацията на ветропарка. Основните опасения на жителите на кметствата, засегнати от реализирането на ИП са свързани с ограничаване на свободния достъп до ветропарковете, риска от негативни ефекти върху растителността, дивите животни и птиците, с опасения за бъдещо развитие на туризма в района, за генериране на шум, както и от това, че избраните местоположения са в близост до обекти с важно археологическо и историческо значение и до обекти с потенциално значение за развитието на района (летище „София Уест“).
 - ✓ Направените възражения срещу ДОВОС и ИП са неоснователни, тъй като:

- с изграждане и експлоатация на ветропарка правата за свободно придвижване до обекта няма да бъдат ограничени. Ловното поле също няма се отнема. Достъпът до ветропарка ще бъде свободен, не се предвижда каквито и да било заграждения в територията на същия;
 - местоположението на ВГ е предложено след предварително проучване от страна на възложителя. При предложението им е взето предвид да не се засягат защитени територии и други обекти предмет на защита; да са с осигурен достъп по съществуващи пътища; да са с потенциал за производство на електроенергия;
 - при определяне на конкретните площадки са взети предвид и изискванията за минимални отстояния между отделните ВГ, както и отстояния до населени места и др.;
 - ВЕП ще се изгради извън населени места и шумът, съпътстващ строителството му няма да окаже влияние върху населението в района. По време на експлоатацията наднормено шумово въздействие не се очаква. ВГ е неподвижен обект, който няма двигател, не отделя газове и други вещества в околната среда. На 500 м от постаментa на ВГ, еквивалентното ниво на шум се определя на 39,5 dB(A), на 1000м. – 32,5 dB(A), а на 1500м. – 26,5 dB(A), което от своя страна показва, че изграждането на ВЕП няма да окаже отрицателно въздействие по показател шум на каквито и да било обекти и територии, подлежащи на шумова защита;
 - въздействието върху засегнатите терени по време на строителството може да се определи като пряко и необратимо, но в незначителна степен. ВГ ще бъдат разположени върху билни части на терена върху голини и изграждането на ветропарка не налага извършването на сечи;
 - изпълнението на предвижданията на ИП не е свързано с унищожаване на защитени видове растения, попадащи в Приложение 3 на ЗБР и Директива 92/43/ЕЕС за хабитатите;
 - в границите на ИП не попадат вековни и забележителни дървета, предмет на опазване;
 - територията на ИП не попада в обхвата на миграционен път (коридор) и не е орнитологично важно място. По време на строителството ще има слаб прогонващ ефект, който впоследствие ще бъде преодолян от птиците;
 - изграждането на ВЕП не може да пречат придвижването и популацията на диви животни, както и не следва да бъде причина за намаляване на тяхната численост.
- ✓ По изразените възражения е предоставен отговор от авторите на доклада, като същите потвърждават изводите, направени в изготвения ДОВОС и не налагат промени в съдържанието му.
 - ✓ Тъй като представените възражения не представляват друг възможен начин за осъществяване на ИП, възложителят не е възложил допълване на ДОВОС, както и организиране на ново обществено обсъждане.
 - ✓ С писма вх. № 26-00-118(58)/19.07.2013г., 26-00-118(63)/25.07.2013г. и № 26-00-118(66)/27.08.2013г. възложителят е представил писмено мотивирано становище по всички възражения в резултат на проведеното обществено обсъждане. РИОСВ-Перник приема представеното становище от страна на възложителя, като отговори на поставените във възраженията въпроси и мнения.

35. Експертният екологичен съвет към РИОСВ-Перник със свое решение от 19.09.2013г. предлага да бъде одобрено осъществяването на инвестиционното предложение.

при следните задължителни за изпълнение от възложителя **условия:**

I. За фазата на проектиране:

1. Техническите характеристики на съоръженията да гарантират спазването на *Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда (обн., ДВ, бр. 58/2006г.)*.
2. При очертаване на строителните площадки и подходите към тях (временни пътища) за движение на транспортната техника и механизация да се опазва максимално съществуващата растителна покривка.
3. Да се определят площадки за временно съхраняване на отделения хумусен пласт и изкопаните земни маси.
4. Прокарването на комуникациите, обслужващи генераторите да бъде по най-кратки траектории и в сервитутите на горските пътища, за да се сведе до минимум влиянието върху почвите в района на ИП.
5. С цел намаляване въздействието върху прилепи и птици, да се предвиди проектно решение на турбините да се монтират само мигащи светлини, чийто период на светене е нагласен на минимална продължителност, без това да нарушава изискванията за безопасност и сигурност. Да се използват насочени светлини, които осветяват само зоната около съоръженията.
6. Да се предвиди обектът да бъде задължително съоръжен с радар за предварително известяване при прелет на птици и прилепи в близост до ветрогенераторите и със система за автоматичното им изключване.
7. Да се предвиди монтиране на птицебрани върху стълбовете по трасето на новата въздушна електропроводна линия /ВЕЛ 110 kV/, която ще свързва проектираната подстанция /20/110 kV/ на ВЕП „Орисол – 3 и 4” със съществуваща подстанция 110/20 kV „Бабино” в землището на гр. Бобов дол.
8. Да се разработят планове за мониторинг на птици и прилепи, които да се съгласуват с РИОСВ – Перник.
9. Към инвестиционния проект да се предвиди изготвянето на следните планове: План за опазване на околната среда по време на строителството, План за действие при аварийни ситуации, Система за известяване при инцидент.

II. По време на строителството:

1. Строителните дейности (изкопно-насипни) по изграждането на площадките на ВГ №№ 301, 303, 305, 306, 308 да бъде извършено под наблюдението на археолог, съгласно изискванията на РИМ Перник, поставени в писма с изх. № 153/11.11.2010г. и изх. № РД-04-01-07/22.01.2013г.
2. Изграждането на площадка на ВГ № 403 задължително да бъде извършено под наблюдение на археолог, предвид указанията на РИМ Кюстендил, дадени в писмо изх. № 206/14.12.2010г.
3. При изграждането на пътя между ВГ 402 и 404 да се осигури наблюдението на археолог поради вероятността участъкът да попада в местност „Градището“, където е регистрирана късноантична крепост, съгласно данни на РИМ Кюстендил - писмо № 206/14.12.2010г.

4. Най-късно до 3 дни след откриване на всяка една от строителните площадки писмено да се уведоми РИОСВ-Перник.
5. Отделеният хумусен пласт да се съхранява на определените за целта площадки.
6. Предвидената рекултивация на засегнатите от съоръженията площи да се извърши след монтажа им и се осигурят противоерозионни мероприятия.
7. Да се работи на тесен фронт /по-малка дължина/ при изкопите за кабелни трасета. Непосредствено след извършване на обратната засипка да се извършва рекултивация.
8. Да се използват съществуващите пътища в района на обекта, като се регламентира движението на ангажираните от възложителя транспортни средства в района и не се допуска отъпкване на почвата в прилежащите терени.
9. Да не се допуска замърсяване на прилежащите терени с битови, строителни отпадъци и земна маса.
10. Строителните отпадъци, образувани при реализацията на инвестиционното предложение, да се депонират на депо за строителни отпадъци, определено от общината, на чиято територия се осъществяват строителните дейности.
11. Да не се допуска разливи на горива и смазочни материали от строителната и транспортна техника.
12. Да се осигури поставянето на достатъчен брой химически тоалетни за нуждите на работниците, ангажирани по време на строително-монтажните работи (СМР).
13. Достъпът на строително – монтажната техника до площадките предвидени за обособяване по време на строителството на ВЕП „Орисол 3 и 4”, да се осъществява само по предвидените за целта съществуващи горски пътища, като не се излиза извън обхвата му и по маршрути, които не преминават през територията на защитена зона BG 0000298 „Конявска планина”.
14. След приключване на строителството на ВЕП „Орисол – 3 и 4”, да се извърши рекултивация на нарушените терени по време на СМР и доставка на съоръженията.
15. Да се съгласува с кметовете на съответните общини маршрута за транспортиране на строителните отпадъци, които ще се образуват при изграждането на обекта.
16. Да се извърши класификация на отпадъците по реда на Наредба № 3 за класификация на отпадъците (ДВ, бр. 44 от 2004г.).

III. Преди въвеждане в експлоатация:

1. Да се представи в РИОСВ - Перник план за премахване на излезлите от експлоатация съоръжения, инфраструктурата около тях и последваща рекултивация на терена. Планът да включва пълно премахване на фундамента на площадката /до 1 м под земната повърхност/, оградните и спомагателни съоръжения, както и пътя за достъп.

IV. По време на експлоатация и след извеждане от експлоатация:

1. При въвеждане на обекта в експлоатация да се извършат собствени периодични измервания на показателите за шум излъчван в околната среда, съгласно изискванията на чл. 27 от наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг от промишлени източници на шум в околната среда, обн. ДВ бр.38/2011г. съгласно методика, утвърдена със Заповед № РД-613/2012 г. от министъра на околната среда и водите.
2. По време на експлоатация по границата на обекта и по границата на здравно защитените обекти да бъдат спазени нормите за шум съгласно Наредба № 6 от 26.06.2006г. /ДВ бр.58/2006г./.

3. Да се спазват изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни документи по отношение на управлението на образуваните отпадъци от дейността на обекта.
4. Достъпът до вятърните турбини по време на експлоатацията, да се извършва само по предвиденият за целта съществуващ горски път.
5. Да се изпълняват плановете за мониторинг на птици и прилепи, с цел анализ адекватността на взетите мерки за ограничаване на негативното въздействие и при необходимост да се предприемат коригиращи мерки. Резултатите от мониторинга под формата на доклади да се предоставят на РИОСВ – Перник ежегодно.

V. План за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 6 от ЗООС:

<i>№ по ред</i>	<i>Мерки</i>	<i>Период / фаза на изпълнение</i>	<i>Резултат</i>
1	Строителните и експлоатационни дейности да се ограничават само в рамките на територията, обект на инвестиционното предложение	По време на строителството и експлоатацията	Опазване на природните местообитания, на флората и фауната
2	Да се извършва оросяване на обслужващите пътища	По време на строителството	Намаляване на праховото замърсяване на атмосферния въздух.
3	Площадките за временно съхранение на земни маси и местата за временно съхранение на строителни и други отпадъци да са с местоположение не засягащо природни местообитания със защитен характер	По време на строителството	Опазване на природните местообитания.
4	За изграждането и обслужването на ветропарка да се използва изправна строителна техника и механизация	По време на строителството и експлоатацията	Намаляване на емисиите от прах, серен диоксид, азотни окиси и въглероден диоксид. Редуциране на риска от аварии и нерегламентирано замърсяване на почвите от разливи на горива и смазочни материали. Опазване на флората и фауната, недопускане на наднормени нива на шум.
5	Всички ремонтни дейности на техниката и механизацията да се извършват регулярно и непосредствено преди	По време на строителството	Редуциране на риска от аварии и нерегламентирано замърсяване на почвите от разливи на горива и смазочни материали. Опазване на флората и фауната, опазване

	строителните и монтажни работи и само в сервизни условия		качеството на атмосферния въздух.
6	По време на монтажните работи да се осигурят специализирани съдове за отпадъци, които да се извозват ежедневно на определените места	По време на строителството	Опазване на почвите, растителния и животински свят, повърхностните и подземните води
7	Всички рециклируеми отпадъци да се събират разделно и да се предават за рециклиране и/или обезвреждане	По време на строителството и експлоатацията	Съхранение на природните ресурси
8	Събирането на образуваните отпадъци от дейността на обекта да се осъществява на предварително определените места, в съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни документи	По време на строителството експлоатацията	Управление на отпадъците в съответствие със ЗУО
9	Съхраняване на отнетия хумусен слой и оползотворяване му като повърхностен слой при обратно засипване на фундаментите и кабелните трасета	По време на строителство	Опазване и възстановяване на почвата
10	Да не се допуска замърсяване на почвата с гориво-смазочни материали от строителна и монтажна техника	По време на строителство и експлоатация	Опазване на почвата и растителността
11	За предотвратяване възникването на ерозионни процеси вследствие на изкопните работи по трасетата на подземната кабелна мрежа да се извършва своевременна рекултивация на трасетата при спазване на условията за работа на тесен фронт /по-малка дължина/	По време на строителство	Предотвратяване на ерозия. Възстановяване на почвата и растителната покривка
12	След приключване на монтажа на съоръженията, при въвеждането на обекта в експлоатация и не по-малко от един път в рамките на 2 последователни календарни	В процеса на въвеждане в експлоатация и при експлоатацията на обекта	Намаляване на шумовото натоварване на околната среда и набеязване на мерки за предотвратяване на евентуални превишения на нормативните нива за околната среда и

	години, по време на експлоатацията да се извърша собствено периодично измерване на показателите за шум излъчван в околната среда при най-близките места на въздействие, по методика, утвърдена със Заповед № РД-613/2012 г. от министъра на околната среда и водите, и съгласно изискванията на нормативните актове Наредба № 54/13.12.2010г. и Наредба № 6/26.06.2006г. При експлоатацията на обекта да не се допуска превишаване на граничните стойности за шум в околната среда		здравето на хората
13	Рекултивация на нарушените по време на строително монтажните работи и доставката на съоръженията терени	По време на строителството и при закриване на обекта	Опазване на почвите, опазване на биоразнообразието, спазване на препоръките на БАН
14	Да се съблюдават мерки за недопускане на пожари	По време на строителство	Опазване на растителни съобщества, на представителите на фауната, на горските масиви
15	Да не се допуска изсичане на дървета и храсти извън територията определена за монтаж на съоръженията	По време на строителство	Опазване на растителни съобщества, на представителите на фауната, на горските масиви
16	Строителните работи да се планират и реализират в извън размножителния период на местната орнитофауна	При проектирането и по време на строителство	Опазване на орнитофауната и съхраняване на биоразнообразието
17	Да се спазват и прилагат всички минимални изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	По време на строителство	Опазване на човешкото здраве
18	Да се разработи план за безопасност по време на строителството и експлоатацията	По време на строителство и експлоатация	Опазване на човешкото здраве
19	При предварителното оформяне на отделните строителни площадки, да не бъде отстранявана растителната покривка в прилежащите терени,	По време на строителство	Съхраняване на биоразнообразието

	оставащи извън границите на площите на съответните новообразувани имоти, предвидени за монтиране на съоръженията		
20	Да не се допуска движение на техника извън пътищата и подходите към строителните петна, като за целта маршрутите предвидени за ползване да се обозначат по подходящ начин	По време на строителство	Съхраняване на биоразнообразието
21	По време на строителството да не се допуска натрупването на разкривка и строителни отпадъци извън предварително определените за целта и съгласувани с компетентния орган площи и места	По време на строителство	Съхраняване на биоразнообразието
22	Мониторингът на птици да се провежда за времето на експлоатационния срок на съоръжението, като се изпълнява от специалист - орнитолог. Мониторингът на прилепи да е двугодишен от началото на експлоатацията, като се изпълнява от специалист в областта на хироптерофауната.	По време на експлоатация	Съхраняване на биоразнообразието
23	Обектът да бъде съоръжен с радар за предварително известяване при прелет на птици и прилепи в близост до ветрогенераторите и със система за автоматичното им изключване	По време на проектирането, строителството и експлоатацията	Опазване на орнитофауната и прилепите
24	По никакъв повод – строителство, експлоатация, обслужване да не се навлиза в границите на защитени територии и защитени зони и да не се засягат местообитания на защитени представители на флората и фауната	По време на строителство и експлоатацията	Опазване на флората и фауната

25	Към инвестиционния проект да се изготвят план за опазване на околната среда по време на строителството, План за действие при аварийни ситуации, система за известяване при инцидент	По време на строителство и експлоатацията	Опазване на компонентите на околната среда, предприемане на адекватни превантивни мерки
26	Достъпът на строително – монтажната техника до площадките предвидени за обособяване по време на строителството на ВЕП „Орисол 3 и Орисол 4” да се осъществява само по маршрути, които не преминават през територията на 33 „Конявска планина”	По време на строителство и експлоатацията	Опазване на компонентите на околната среда, опазване на защитената зона
27	При строително-монтажните работи и поддръжката на съоръженията да се спазват правилата за противопожарна безопасност – ежедневни инструктажи на работния персонал в това отношение.	По време на строителство	Опазване на компонентите на околната среда.
28	При извършване на СМР, ако се открият структури и находки на културни ценности в района, да се спрат строителните дейности да произнасяне на съответните специалисти и компетентни органи за всеки конкретен случай, съгласно изискванията на чл. 160, ал. 2 от Закона за културното наследство	По време на строителство	Опазване на културното наследство
29	Всеки един от ветрогенераторите да бъде обозначен като изкуствено препятствие със съответната маркировка и светлинна сигнализация в изпълнение на изискванията на Наредба № 14 от 15.10.2012г. на МТИТС (обн., ДВ, бр. 86 от 7.11.2012 г.). До един месец след въвеждане в експлоатация на ИП да се представи в ГД	По време на експлоатацията	Предотвратяване евентуални сблъсъци на самолети

	„ГВА“ и МО информация за местоположение (географски координати), височина и обозначение на вятърните генератори.		
--	--	--	--

Настоящото решение се отнася само за инвестиционното предложение, което е било предмет на извършената ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда. При разширение или изменение на това инвестиционно предложение възложителят трябва да уведоми своевременно РИОСВ-Перник във възможния най-ранен етап.

На основание чл. 99, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение.

При промяна на възложителя, новият възложител съгласно чл.99, ал.7 от Закона за опазване на околната среда задължително трябва да уведоми РИОСВ-Перник.

При констатиране на неизпълнение на условията в решението по ОВОС, виновните лица носят отговорност по чл.166, т.2 от Закона за опазване на околната среда.

Решението може да бъде обжалвано пред Министъра на околната среда и водите и/ или Административен съд - Перник в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованите лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Дата: 25.09.2023г